

Téereb Yoel ak Mbooloom Adventiste Juroom-Ñaareel fan yi ci Laodise - Limu Ñaar-fukk ak Juróom-Ñent

Jeff Pippenger
2026-01-14

Limu Ñent-Fukk ak Juróom-Ñatt

Jëfandikug Mesiya bu juróom-ñeenteel ci téereb Matye moo di mandargay naqar ak dee. Ca 18 Sulet 2020, wax ju dul dëgg ci mbundum Naswil dafa rey Eliya ak Musa.

Jombëlu Yoonu Mesiyaan bu Juróomeel bi mooy Njàqareb 18 Sulet 2020

Noonu la amoon li Yirmiya yonent bi wax ji: « Dégg nañu baat ci Rama, jooy ak naqar, ak metit gu réy; Raahel di jooy ngir ay doomam, te nanguwul ñu di ko dëfël ndaxte nekkatuñu. » Macë 2:17, 18.

Wax jëme ndaw yi ñëw##

Noonu Boroom bi wax: Déggoon nañu baat ca Rama, jooy ak metit gu tar; Raahel di jooy ay doomam te nanguwul a dalal ci ay doomam, ndaxte nekkunuñu. Yereimi 31:15.

Muuse ak Eliya ñu rey leen ci mbedd yi dëkk Sodom ak Misra. Wax ju mujj ci Kóllëre gu Yàlla gu Yàgg gi mi ngi xamle ne Eliya dina ñëw bala bés bu mag ba tey tiitlu bu Boroom bi. Bés boobu buy tiitlu mi ngi tàmbalee bi Mikayel jógé ci Daniel fukki ak ñaar, te mu yégle ci Peeñu ma fukki ak ñaar ne: “ki jub moom ak ki jubul” dinañu des ci xalis boobu ba fàww.

Te ci jamono Mikael dina taxaw, moom buur bu mag bi taxaw ngir doomi sa xeet; te jamono tiis dina am, bu mel ni amagul woon mukk li dale ba xeet amee ba ci waxtu woowu. Te ci waxtu woowu sa xeet dina mucc, képp ku ñu fekk bind ci téere bi. Daniel 12:1.

Ki jubul jub, na des ba tey; ki sobaxul sobaxul, na des ba tey; ki jub, na des ba jub tey; te ki sell, na des ba sell tey. Peeñu 22:11.

Iliyas war na feeñ bala xelug nattu gi tëj, te moom lañuy rey te mu dekkiwaat ci Peeñu 11, balaa xelug nattu gi tëj. Su dekkiwaatee, mu yéglee bataaxalam ba xelug nattu gi tëj; fa nag amaat na beneen ndekkiwaat, bu way-ji jub ak way-bàkkaar yi.

Te benn ci ñi nelaw ci pëndu suuf si dinañu dekki, ñenn ci dund gu dul jeex, te ñenn ci rus ak torox gu dul jeex. Daniel 12:2.

Dekk jóg ga am bindeeg boobu feeñ ngir ñëwukaay gu ñaarelu Kirist, fu ñi jub yi deewee dekkati; gannaaw loolu itam am na junni at yu way-gsant yi di àtte ñi sànk. Ci mujju junni at ya am na beneen bindeeg, ak ñëwukaay gu ñatteelu Kirist. Rëddub bindeeg yi ci wax ju yonent bi jël na itam bindeegu rab wu pap bi, waaye ku nekk ci bindeeg yooyu mooy mbir mu xóot bu Kàddug Yàlla gu

yonent bi di wax. Bésub 18 sulet 2020, yëngu-yëngu Lawodise gu ñaar fukk ak ñeent junni ña teg bàkkaar ci seen bopp, bi ñuy def seen bopp saaga ci ndigalu Kirist bi teree jëfandikoo waxtu yi weesu 1844.

Ba noppi déggoon ca Rama, muy tekki réy-réylu ak yékkati bopp. Rachel, mi tudd “ki tukki baax”, ngi ci jooy ndaxte Musaa ak Ilyaas nekkulñu; te lu gën a am solo mooy ne, duñu man a déglu ci benn ndimbal. Amuñu benn ndimbal, te Xel mu Sell mi mooy Boroom Ndimbal bi, mi war a yónnee baat bi tàmbalee ci màndiñ ma ci weeru Sulet 2023.

Yëf yi am laata waxtu may gi tëj, te ni Mucc gi waxe, laata waxtu may gi tëj, Ndimbalug Yeesu Kirist di ubbeeku. Ubbeku woowu mooy li dekkalaat Musaa ak Eliyaas, ñoom itam ñooy Raasel, doxandéem bu baax bi, mi doon jooy ak naqar ndax ay doomam, te kenn mënu ko dëfël. Naqaram soppeeku mbégte bu doom ya dekkalaatee.

Te mu ne ma ne: “Bulul bu waxi yëgleb téere bii, ndaxte waxtu wi jege na.” Peeñu 22:10.

Moïse ak Élie nekkoon nañu dee ci mbedd yi Sodom ak Égypte, te ni ko deme ak Christ, ñetti-fukk ak ñeent war junni ña dinañu leen woowe génn Égypte, bi ndaje mi tàmbalee ci weeru Sulet 2023.

Juun 2023 mooy waxtu jëli ci Misra ci juróom-benn bu jëkk bu Mesiya bi.

Te fekk fa ne ba Herod dee, ngir am li Boroom bi waxoon jaarale ko ci yonent bi, naan: “Génnal naa sama Doom ca Misra.” Macë 2:15.

Wax ji ci kanam

Ba Israyil nekkoonoon, ma bëgg ko, te woo sama doomu góor mu génn Misraim. Hosea 11:1.

Ñu dee ca mbeddum Misraim, baat bu jóge asamaan ci màndiñ mi woo xuru yooyu Yekeskel yu dee ngir ñu dundaat. Baat boobu tàmbalee jolli ci weeru Sulet 2023.

Gannaaw ñetti fan ak genn-wàll, Xelum dund gi jóge ci Yàlla dugg ci ñoom, te ñu taxaw ci seen tànk; te ragal gu réy dal ci ñi leen gisoon. Te ñu dégg baat bu mag bu jóge asamaan, ne leen: «Ñëwleen fii kaw.» Noonu ñu yéeg asamaan ci niir; te seeni noon gis leen. Peeñu Yàlla 11:11, 12.

Yàlla woo Ay Doomam ginnaaw Misra, te moo itam woo Musaa ginnaaw Misra, ndaxte Musaa ci ni mu di alfa te Yeesu ci ni mu di omega dañuy tegtal xam-xamu ñi téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent, ñiy woy taalifug Musaa ak Buuru-Kër gi. Taalif woowu dafay boole woo gi jóg Misra. Ci Esigel am na ñaar-i jéego yu ñu tegtal, yu woon misaal ci ñaar-i jéego yi ñu jaarale woon ci bindug Aadama. Njëkk, yaram wi lañuy bind; gannaaw loolu ñu wol ci yaram wi noflaayug dund, ba mu dund. Ci Peeñu gi fukk ak benn, njëkk baat bi mooy duggug Xelu Yàlla ci ñi ñu reyoon, te noonu ñu taxaw ci seen tànk. Bu ñu taxawee, ñoom ñooy mbooloom xarey Yàlla. Li yóbbu Xelu ci saaru fukk ak benn, Esigel wone na ko ci njëkk kàddug wax ci yoonam. Baat bi ci màndiñ mi mooy yëgleb yonent bi ànd ak Xelum Sell mi.

Téereb Matye bi ëmb na fukki aariy xët yu doon omega ci fukki aariy xët yi nekk ci Génèse, yi joxe ñaari seede yu di tektal kóllère gi ak téémээр ñeent-fukk ak ñeent-junni. Góor ñooñu ak jigéen ñooñu, dañu leen tëj ba fàww ci jëfandikoo gu and ak Yàlla gu booloo ak seen nit ki. Ñoom dañuy nekk màndarga gi ngir liggéeykat yi ci waxtu wu fukk ak benn.

“Liggéeyu Xel mu Sell mi mooy tax àddina xam bàkkaar, njub ak àtte. Àddina mënul a yëglee waare ndax li muy gis ci ñi gëm dëgg te sellañu ci dëgg gi, di dox ci njariñ yu kowe te sell, di won, ci anam gu kowe te yéeg, rëdd wu wér wi diggante ñiy sàmm ndigali Yàlla ak ñiy bàyyi leen ci suufu seeni tànk. Sellal gu Xel mi di firndeel wu leer buy won wuute gi am ci diggante ñi am màndargay Yàlla ak ñiy sàmm bésu noflaay bu dul dëgg. Bu nattu gi ñëwee, dina leer ne lan mooy màndargay rab wi. Mooy sàmm Dibээр. Ñi, gannaaw bi ñu dégge dëgg gi, tey sax di jappe bés boobu ne sell na, ñoo yeb sañseefu nit ku bàkkaar ki, moom mi xalaatoon a soppi jamono ak yoon yi.” Bible Training School, Desambar 1, 1903.

Mandarga nit ñaari fukki junni ak ñeent (144,000) bi ñuy wootee ngir yéeg asamaan ci Sàcci Yàlla mi 11, dafa jëkk a wootees leen génne Misra, fa lañu leen reyoon. Baat bu jóge ca màndiñ ma di leen woo génne Misra, ngir ñu doon tektal bi ñeel liggéeykat yi ci waxtu bi mujj. Seen dekki ci atum 2024 itam dafañu koy wone ni juddu, te itam ni yéewu, di topp misaal bi ñuy wax. Ci mbirum juddu, ñoom ñoo matal léebu fukki janq yi, te ci noonu, seen juddu mooy juddu gu jóge ci janq, te ñoom ñooy tektal bi.

Màndargaalu Yoon wi ñuy wax Mesiya mooy 2024

Léegi yépp amoon na ngir matal li Boroom bi waxoon jaarale ko ci yonent bi ne: “Xool-leen, janq bi dina ëmb, dina jur doom ju góor, te dinañu tudde turam Emmanuel,” maanaam, “Yàlla ak nun.” Macë 1:22, 23.

Yëgle

Kon Boroom bi boppam dina leen jox njël; xool-leen, janq bu xam góoragul dina ëmb, jur doom ju góor, te dina tudde turam Imanuwel. Esayi 7:14.

Am na ay ay màndargay ci jaar-jaaru Musaa ak Kirist, ni ko meloon it ci jaar-jaaru Millerit yi. Ci mujjug fan yi, Awañtis bu Laodise buy wut màndarga lay doon, te seen benn rekk màndarga mooy màndargay Yunas. Am na itam ab màndarga ngir ñi dekkat ci atum 2024. Seen màndarga mooy “juróom-ñaari yoon” yi ci Lewiitik ñaar-fukk ak juróom-benn.

Te li mooy doxalin ci yaw: ci at mii, dangeen di lekk li meññ ci boppam; te ci ñaareelu at bi, li génñ ci loolu; waaye ci ñetteelu at bi, jiinleen, ngóobleen, def toolu reseñ, te lekk seen meññam. Te desit bi mucc ci kërü Yuda dina jëlafi affo ci suuf, te jur meññ ci kaw. Ndaxte desit dina génñ Yerusalem, ak ñi mucc ci tundu Siyon; caanu Aji Boroom Mbooloom yi mooy def loolu. 2 Kings 19:29–31.

Bu ngeen wax ne: Lan lañuy lekk atum juróom-ñaareelu bi? Xool-leen, duñu ji, te duñu dajale sunuy mbey mi yokku. Kon dinaa santa sama barke ci seen kaw ci atum juróom-benneelu bi, te dina jur meññent ngir ñetti at. Te dingeen ji ci atum juróom-ñaareelu bi, te di lekk ba tey ci meññent mu yàgg ba ci atum juróom-ñetteelu bi; ba kera meññentam cusub dikk, dingeen di

lekk ci li ngeen dencoon. Leviticus 25:20–22.

Ñi mucc ñi rëcc, ñoom itam dañu leen tekki ni ñiñu génne ci Israyil, te seeni bokk yi leen bañoon lañu leen génne. Seenii bokk génne nañu leen ndax dañu leen bañ, ndaxte mënuñu woon a weddi dëggug sabbat bi Muusaa wone ci “juróom-ñaari yoon.”

Boroom bi moo tabax Yerusaleem; moo di dajale ñi ñu génne ci Israyil. Sabóor 147:2.

Boroom bi tambalee dajale des nit ñi ci weeru Sulet 2023, te des nit ñi mooy “ñi ñu génne” ci Israayil. Ci weeru Sulet 2023, Mu yokkatiwul ay loxoom ñaareel yoon ngir dajale ñi ñu génne. Mu yokk na loxoom ñaareel yoon ci 1849, muy waajal leerug omega bu Muuse juróom-ñaari yoon ci 1856. Leerug alfa dafa amoon ndencital ci njëkk gis-gis gu yonent gu Miller—juróom-ñaari yoon yu Muuse.

Te ci bés booba, loolu dina am ne, garab gu cosaano ci Yese dina taxaw ni mbandir mu ñuy xamale xeeti nit ñi; xeet yu dul Yawut yi dinañu ko seet; te bëramu noppaliku dina tedd na toroxal ndam. Te dina am ci bés booba ne, Boroom bi dina yokk ay loxoomaat ñaareelu yoon ngir jootaat pecci askanam yi des, yi desee ci Asiri, ak Misra, ak Patros, ak Kuus, ak Elam, ak Sinar, ak Hamat, ak dunu géeg gi. Te dina taxawal mbandir ngir xeet yi, te dina dajale ñi ñu dàqee ci Israyil, te dina dajale ñi tasaaroo ci Yuda jële leen ci ñeenti weti suuf si. Esayi 11:10–12.

Bu ñi génn ci biir nit ñi dekkadiñu, su ñu leen yékkati nekk mélokaan bi, kon dinañu dajale jëfandikookat yu waxtu fukk ak benn, ñi mën a “ñu waar leen rekk ci gis” “wuute gi nekk ci diggante ñi am màndargu Yàlla, ak ñi sàmm bésu noppalu wu dul dëgg.” Mëlokaan bi ngir jëfandikookat yu waxtu fukk ak benn mooy ña génn ci biir nit ñi dekkadiñu, te mélokaan BI ngir ña génn ci biir nit ñi dekkadiñu mooy kumpa gi ci, lekk “at mi, li sax boppam, ak ci ñaareelu at ba, li jóg ci loolu; waaye ci ñetteelu at ba, ji mbeyleen, ngéen góob, te dakk tool yu reseñ, ngéen lekk seen meññef.”

Kumpag gi nekk ci xët bi mooy ne mu ngi tegtal “juróom-ñaaru jamono yi” yi ci Leviticus ñaar-fukk ak juróom ak ñaar-fukk ak juróom-benn. Noppalu suuf si mooy benn cëram ci kóllëre gi, buy xamle ñaar ñi, mooy barke walla rëcc, ci topp walla bañ a topp noppalu atum juróomeel bi ci suuf su ñu digoon. Teeralu téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent-ñaar ñi mooy cëram bi ci digëb ñetti yoon yi ci kóllëre gi, bi suuf si di tegtal noppalu atum juróomeel bi. Dëgg gu njëkk gi ci “juróom-ñaaru jamono yi” day xamle benn ci ñetti cër yi ci kóllëre gi, gi dige xol ak xel yu bees, ak yaram wu bees itam, ak suuf suñu dundee ci.

Bésu juróom-ñaareel bi mooy mandargay diggante Yàlla ak ay nitam, waaye bésu juróom-ñaareel boobu itam dafay tegtal yëfandikoo kóllëreg gi ñu dénkoon Israayil gu yàgg ga. Ñoom dañoo waroon nekk ñi aar, di ñi ñu dénk Fukk i Ndigal yi. Sœur White wax na leer ne Israayil bu bees bi ci atum 1844, ci méngoo ak Israayil gu yàgg ga, ñu ko defoon muy ñi ñu dénk, du leen rekk Fukk i Ndigal yi, waaye itam Kàddug waxi Yàlla buy yëgle lu ñëw.

“Yàlla woo na Mbooloom ci jamono jii, ni Mu woo woon Israyil gu yàgg ga, ngir taxaw mel ni leer ci suuf si. Jaarale ko ci rëccu dëgg gu am kàttan, muy yégleb malaaka bu njëkk bi, ñaareel

bi, ak ñetteel bi, Mu tàggale leen ak mbooloyi màggal yi ak ak àddina, ngir indi leen ci jege gu sell ci Moom. Def na leen ñiirkat yoonam, te dénk na leen dëgg yu mag yi ci kàddug waxi yonent yi ngir jamono jii. Ni wax ju sell jiñ dénk woon Israyil gu yàgg ga, noonu itam yii mooy wóolu gu sell gu war a yeggsi ci àddina si. Ñetti malaakay Peeñug Yuhanna 14 dañuy tegtal nit ñi nangoo leeru yéglebi Yàlla te gënn di ay ndawam ngir yégle waare gi ci guddi ak bëccëg àddina si.” Testimonies, volume 5, 455.

Fukki Yoonu yiiru yi teeñaleesu nañu ci mandargay Noflayub bés bu juróom-ñaareel bi, te yoonu kàddug wax ci kanam yi teeñaleesu nañu ci Noflayub at mu juróom-ñaareel bi. Adventismu bés bu juróom-ñaareel bu Laodise bi dinañu réccu lool bu baax bu ñuy bàyyi seen gaal te tàmbaalee màggal jant bi, waaye santaane Noflaay ba ñu jëkk a bañ, mooy “juróom-ñaareel yoon” yi Muusaa.

Ngir yët suuf su Yàlla digóon, askanu Yàlla dañu war a xam te taxawal, duñu rekk bésu noflaay bu juróom-ñaareelu bés bi, waaye it noflaay bu juróom-ñaareelu at bi. Adventismu Laodisee mēnuñu weddi dëgggu Bibli bi, doonte sax dañuy muur ko ak fen. Lii mooy xeetu seenub bañ, bi leen di yóbbu ba ñuy génne ñi di ab sañ-sañ.

“Li ëpp ci sama njabootu baay dañoo doon way gëm yu mat ci mbirum ñëwate bi, te ngir seedeel jàngale gu tedd gii, juróom-ñaari sunu bokk dañu nu benn yoon génne ci Mbooloom Metodist. Ca jamono jooju baat yi yonent bi waxoon dañoo neexoon nu lool: ‘Seen bokk yi leen bañ, yi leen génne ngir sama tur, wax nañu: Na Boroom bi màggal; waaye dina feeñ ngir seen mbégte, te ñoom dinañu rus.’ Esayi 66:5.”

“Li dale ci jamono jii ba ci weeru Desàambar, 1844, sama mbégtey, sama nattu ak sama ñàkk yaa ngi mel ni yu sama xariti Advent yu jigeen ak góor yi ma wër. Ci jamono jooju maa dem seeti kenn ci sunu rakk yu jigéen yu Advent, te ci suba si nu sujjóot wër ndabalu njàngum kër gi. Moom nekkul woon waxtu wu yëngu-yëngu, te ñoom rekk lañu doon ñent ak benn, ñépp jigéen. Bi may ñaan, kàttanu Yàlla daldi wàcc ci man ni ma ko masul a xam balaa loolu. Ñu ma ëmb ci peeñug ndamu Yàlla, te dafa mel ni maa ngi yéeg gën a kawe ak gën a kawe, sore suuf si, te ñu won ma dara ci tukkiy nit ñi Advent jëm ca Dëkk bu Sell ba, ni ñu ko nettali ci suuf.” Early Writings, 13.

Jëfandikukat gu jëkk gu Ellen White, ñu ko maye woon bi jigéen ñaar-fukk ak benn juróom (te ñuy tekki juróom-ñetti janq yu xam-xam) dajalee woon benn ci genn bi ñu leen sànni ak seen bokk yi leen bañ. Seen bokk yooyu bañ nañu leen ndax njàngaleg Ñëw ga Ñaareel, noonu ñuy misaal nit ñi ñu génne ci fan yu mujj ya.

“Gis naa mbooloom kërkk gu tudd rekk ak Adventist yi tudd rekk ne, ni Yuda, dinañu nu woral Katolik yi ngir jot seen doole, ngir ñëw xeex dëgg gi. Ci kaw loolu, gaayi Yàlla yi dinañu doon nit ñu suufe, ñu baree xamule leen ci biir Katolik yi; waaye kërkk yi ak Adventist yi tudd rekk te xam sunu ngëm ak sunuy aada (ndaxte dañu nu bañoon ndax Bésu noflaay bi, ndaxte mēnuñu koo weddi) dinañu wor gaayi Yàlla yi, te wax Katolik yi ne ñoom ñoo di ñi xeeb ay sasinu askan wi; maanaam, ne dañuy sàmm Bésu noflaay bi te bañ Bésu Dibeer.”

“Noonu Katolik yi diig Protestan yi ñu jëm kanam, te ñu génne ndigal ne képp ku dul sàmm bésu njëkk bu ayubii, bu taxaw ci bésu juróom-ñaareel ba, dees na ko rey. Te Katolik yi, ñoom

ñi bare lool, dinañu taxaw ci wetu Protestan yi. Katolik yi dinañu jox seen kàttan nataalu rab wi. Te Protestan yi dinañu liggéey ni seen ndey liggéeyoon ca kanamam ngir alag saints yi. Waaye bala seen ndigal meññ walla jur njariñ, saints yi dees na leen musal jaarale ko ci Baattu Yàlla.” Spalding and Magan, 1, 2.

Adventist yu “tur wu tudd” yi (li tekki nekk ci tur rekk), “dinañu wor nun jox Katolig yi, ni Yuda.” Noonu lañu ko def, ndaxte “dañu bëggul woon” ñi ñu génne “ndax Sabat bi.” Adventist yu tur wu tudd yi daan nañu wax ne dañuy sàmm Sabat bu juróom-ñaareel bés bi; moo tax Sabat bii lañuy wax fii du kooku. Dañuy bañ ñi ñu génne, ndaxte xam nañu ne mēnuñu weddi dëgg gu njëkk gi ci juróom-ñaari yooni Musaa, te moo doon dëggoo gu alfa gi ci Eliya ci nit ki William Miller.

“Yàlla du nu jox benn yégle yu bees. Danu wara waare yégle bi ci atum 1843 ak 1844 génne nu ci yeneen kër-yàlla yi.” Review and Herald, January 19, 1905.

«Bépp xibaar yi ñu joxe woon ci diggante 1840–1844 war nañu leen def ñuy am doole léegi, ndaxte am na ñu bare ñi réer seen yoon. Xibaar yi war nañu dem ci gépp mbooloom kërceen yi.» Manuscript Releases, voliyoom 21, 437.

“Dëgg yi nu jotoon ci atum 1841, ‘42, ‘43, ak ‘44, léegi dañu war leen a jàngat ak a yégle.” Manuscript Releases, volume 15, 371.

“Njàng mi agsi na: Dara waruñu may muñ a dugg ngir yëngal fondamanu ngëm gi nu doon tabax ba noppi li dalee ak yégle bi ci atum 1842, 1843 ak 1844. Maa nga woon ci yégle boobu, te ba ca jamono jooju ba tey maa ngi taxaw ci kanamu àddina, dëgg ci leer gi Yàlla jox nu. Dunu bëgg a dindi sunuy tànki ci palatfóorm bi ñu leen teg, bi nu daan seet Boroom bi bés bu nekk ak ñaan gu tar, di wut leer. Ndax ngeen foog ne man mēn naa bàyyi leer gi Yàlla jox ma? Mu war na ne mel ni Doju Jamono yi. Moo may gindi li dalee ba ci bi ñu ko ma joxee.” Review and Herald, April 14, 1903.

Yudaa du màndargaalu Sanhedrin bi, bi ñu sos ak Saduseen ak Fariseen, waaye Yudaa mooy benn ci fukki taalibe ya ak ñaar. Moom dafa nekkoon benn ci jabaru kóllère gi, ji Kirist doon waajal a séyoo ak moom ci Pentekot. Woru gi ci kaw ñi ñu bañ a nangu, ci Yudaa la jóge, maanaam kanamu benn-jant fan wa kërceen Laodisee. Ñoom dees leen teg ci ay màndargaalu yu bare, ni Lewiite yi, ñi Yonnentu Kóllère gi dàq ci Malasi ñett. Lewiite yi dees leen xeexale ci setal boobu, te limuñoom mooy 25, muy ñi takku walla ñi bañ a takku. Lewiite yi dees leen setal ba noppi bala ñu yékkati leen muy sarax, ni ci at yu jëkk ya.

Te dina toog ni melax, muy laab xalis: te dina laab doomi Léwi yi, setal leen ni wurus ak xalis, ngir ñu man a jébbal Boroom bi sarax gu ànd ak njub. Noonu saraxu Yuda ak Yerusaleem dina neex Boroom bi, ni ci fan yu yàgg ya, ak ni ci at yu njëkk ya. Malasi 3:3, 4.

Lewiit ya mooy sarax bi, ndaxte ñoom dañuy wone bu mat taxawaayu Kirist, mi di Sarax bu mag bi. Bu ñu yékkati ñaar-fukk ak juróom-ñett yooyu ci ni sarax, ñaar-fukk ak juróom-ñett Lewiit yu fen yi dañuy sujjóot jëm ci jant bi ci Ezekiel 8.

Yudaa du melul nekkal aw Lewiit bu bon rekk, waaye itam mooy saraxalekat bu bon bu ñu waajaloon diirub ñetti fukki at, ni ko xalis gu weex gi Yudaa jël, ñetti fukki dog, di tegtal.

Noonu Yuda, mi koon na kooroon na, bi mu gis ne dafa ñu ko daan, mu am réccu xol, dellusi ñett-fukk ak ñaari xaaj yu xalis yu xalis ci boroom-saraxalekat yu mag ya ak mag yi, naan: “Bàkkaar naa ci li ma wor jëmmu deretu ku amul tooñ.” Ñu ne ko: “Lan loolu di sunu mbir? Sa gis bopp.” Noonu mu sànni xaaj yu xalis ya ca kër Yàlla ga, dem, te daldi dem reyr boppam. Macë 27:3–5.

Ñetti xalis yu xees yi Yuda sànni, dafa tegtal Yonnent bi ci Kóllère gi muy sànni (sellal) dross bi (xalis bu fen) ci Malasi ñatt. Saraxalekat gu bon ga dafa tegtaluwoon ci ñàkk dégg-déggu Kora, Datan ak Abiram ak ñi fiir 1888. Saraxalekat gu bon ga dafa suuxaatu bi États-Unis, rab wu suuf wi, ubbee gémmiñam. Ginnaaw loolu safara tas ay toppkatam, diirub tuuru gu mat sëkk gu tawub mujj ga, gu tàmbalee ci yoonu Dibeer bi.

Juddu gi ngone bi melokaan ci jamonoy Kirist, dafay tektale mandargay janq yu am xel yi ci fan yu mujj yi. Ci jamono jooju, Sanedreen bi, maanaam kèrgëm Yàlla gu juróom-ñaareelu fan ba yàgg gu Laodise, dina wut mandarga, waaye du man a gis benn mandarga rekk bi ñu jox Laodise.

Mandargay mbooloo mu mag mi, maanaam liggéeykat yi ci waxtu waxtu fukk ak benn, mooy gis góor ak jigéen ñuy sàmm Noflay juróom-ñaareelu fan bi diirub nattu yoonu Dibeer bi. Mandargay bàyyi ba ci seen werante ak askanu kóllère gu njëkk gi mooy Noflay atum juróom-ñaareel bi, muy tektale fondasiyoŋi Adventism, ni ñu ko ràññee ni mooy jëmmu ndëgëm bu digg bi ci ñaari taabal yu sell yi Yàlla waxoon Abakuk. Mandarga bi ñu jox Adventism bu Laodise mooy mandargay Yonas, bi ñu wax ci waxtaan wi nekk diggante Kirist ak Piyeer.

Bi Yeesu ñëwee ci suuf Caesarea Philippi, mu laaj taalibeem yi ne: “Kan la nit ñi wax ne man Doom-aadama bi maa di?” Ñu tontu ne: “Am na ñuy wax ne yaa di Yaxya Miy Soo, ñeneen ne yaa di Eliya, te ñeneen it ne yaa di Yeremiya walla kenn ci yonent yi.” Mu ne leen: “Waaye yéen, kan ngeen wax ne maa di?”

Noonu Simon Piyeer tontu ne ko: Yow yaa di Almasi bi, Doomuj Yàlla ju Dund ji. Noonu Yeesu tontu ne ko: Barkeel nga, Simon Barjona; ndaxte du soxna ak deret a la feeñal lii, waaye sama Baay bi nekk ci asamaan. Te maa ngi lay wax it ne, yow yaa di Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama mbooloom gëmkat yi; te bunti Safara du ko man a noot. Te dinaa la jox caabi nguuru asamaan; te loo yeew ci suuf dinañu ko yeew ci asamaan; te loo yiwi ci suuf dinañu ko yiwi ci asamaan.

Noonu santaane na ay taalibeyam ne kenn, ñu bañ a wax kenn ne mooy Yeesu Almasi bi. Matye 16:13–20.

Màndarga ngir Sanhedrin bi, te moo tax Adventisme itam, mooy màndarga Yonas. Simon Barjona dugg nañ ko ci kàddu gi ngir mu doon misaal nit ku cër ak yàllaay kóllère, ndax turam dafa bëgg a soppi. Turu Abram soppiwoon na ci waxtu kóllère ga. Turu Saul soppiwoon na ba muy Paul. Turu Jacob soppiwoon na ba muy Israel. Ñetti seede yooyu di firndeel ne bu tuddub benn nit ci Biibël soppee, dafay teewlu nit ku cër ak kóllère, te noonu muy misaal nit ñu mujj ñi bokk ci kóllère, mooy ñi téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent-junni. Ñetti seede yooyu itam di firndeel ne turu nit ku cër ak kóllère dafay teewlu misaalu yonent gi jem ci nit kañ ñu soppi turam. Saul tekki na “ku tànn,” ndax moom lañu tànn ngir yóbbu xibaar bu baax bi ca xeeti àddina yi. Turam soppiwoon na ba

muy Paul, maanaam tuuti, ndax ci bêtam moom ci boppam mooyoon ka gën a tuuti ci ndaw yi, ndax dafa fitnaaloon kanam Yàlla. Jacob, ki doon ki yëq, soppiwoon na ci tur ak ci dundam ba muy ki daan, ni Israel di tekki. Turu Pierre moo doon Simon, maanaam ku dégg; ak Barjona, maanaam doomu Yonas.

Piyeer dafay tektal maas gu mujj gu Yonas, ndaxte moom doomu Yonas la. Yonas tekki na “pitax”, te Simon mooy ki dégg bataaxalu pitax bi; te Simon Barjona dafa déggoon bataaxalu mas gi ci Yeesu, ba Koomu Njiit bi sóobu ci ndox te nekk Yeesu Almasi bi, te Xel Mu Sell mi wàcc ci melokaanu pitax. Bataaxalu Yonas mooy bataaxalu pitax bi mi tektal woon Yeesuñu mas ak kàttan ca jamono ji mu sóobee ci ndox. Bataaxalu Yonas itam dañu ko tektale woon ci ne Yonas toog na ñetti fan ci biiru jën wu mag. Ñetti fan yooyu mooy ñetti fani Bésub Jéggi ba ca màggalu njiital meññ, yi Kirist moom lañu misaalal ci sóoboom ci ndox ak ci jamonoy Yonas ca biiru jën wu mag.

Màndargay Yona mooy màndargay ngóomug Almasi bi ci ay sóobu baatismam, bi tegu ci wàllug wàccug malaakam Peeñu gi ñoom fukki juróom-ñaari fukki juróom-benn ci 9/11. 9/11 dafa tàmbalee juntuukaayu nattu bu am ñetti jéego yu Yona ñetti fanam di ko melal. Ñetti jéego yooyu dañu leen itam melale ci jaar-jaaru Milerit yi. Awoot 11, 1840 moo doon nattub malaaka bu njëkk bi, Awril 19, 1844 nattub ñaareelu malaaka bi, te Oktoobar 22, 1844 mooy ñetteelu natt bi. Ñetti jéego yooyu dañuy tegu ci 9/11, Sulet 18, 2020 ak yoonu Dibéer bi.

Ca waxtu yoonu dibeer bi, Yonas dañuy tufli génne ko ci gémminiñu jën wi, fa Kris di tufli Lawodise génne ci gémminiñam; te mooy itam fa mbaam u Balaam ubbée gémminiñam wax, te mooy itam fa Sakariya, baayub Yahya mi Sóobkat bi, wax; te mooy itam fa Etazini wax ni njàngat. Noonu Yonas joxe artu bu mujj bi àddina si, muy misaal u ñi dekkalewoon ak Muusaa ak Eliya ci atum 2024. Xelu yooyu dee nañu ci mbedd yi Sodom ak Misra, te gannaaw loolu dekkalewu nañu ni mbooloom kàttanu Esekiyel. Ca seen ndekkite gi, dañuy nekk mandarga Yonas, ndaxte moom dafa tegtal ñi dee te dekkalewu ngir joxe bataaxal bu mujj bi ci Niniw. Yonas ci biir géeg gi, Daniyel ci teenub gaynde yi, Yaxya ci ndab li fees dell ak diwlin buy tàng, dañuy tegtal ñetti fukki junni ak ñent fukki junni ñi jaar ci dee gu misaal ak ndekkite gu misaal. Xëb gi ci 9/11 ngir ag ndekkite gu mbooloom kàttanu Esekiyel mooy tegtal sóobug Kris ba ci ndekkitam.

Farisen yi ak Saduceen yi itam ñëw, te ngir nattu ko ñu ñaan ko mu won leen kéemaan gu jóge asamaan. Mu tontu ne leen: Bu ngoon jotee, ngeen naan: “Njambar lay doon, ndaxte asamaan si xonq na.” Te bu subaee, “Tey ngelaw ak nawet lay am, ndaxte asamaan si xonq na te lëndëm.” Yéen naafaq yi, dangeen man a ràññee melow asamaan; waaye ndax dungeen man a ràññee mandarga yi ñeel jamono ji? Xeetu ñaaw te njaaloo di wut kéemaan; te duñu ko jox benn kéemaan kudul kéemaanu Yonas, yonent bi. Noonu mu bàyyi leen, dem. Macë 16:1–4.

Kéemaan gu ëpp solo mooy ndekki bi Lasaar.

“Ci yéex a ñëw ci Lasaar, Kirist amoon na fa mébetu yërmande ci ñi ko nanguwul woon. Mu toog, ngir ci dekkal Lasaar ci dee, mu man a jox ay nitam yu dëgër xol te gëmul benn seede bu bees ne moom mooy dëgg-dëgg ‘dekki gi ak dund gi.’ Bëggul woon a bàyyi bépp yaakaar ci mbirum xeet wi, xarit yu ñàkk, diiru-réy yu réer ci kër Israaël. Xolam dafa doon xar ngir seen bañ a tuub. Ci yërmandeem mu fas yéene jox leen benn seede bu nekk ci kaw, ne moom mooy

Ki delloo, Ki kenn rekk man a feeñal dund ak dugguwul-dee. Loolu waroon na nekk seede bu saraxalekat yi mēnul woon a ñaawal walla tekki ko ba mu nekk lu mu dul. Looloo tax mu yéex a dem Betani. Kéemaan gu gën a mag gii, dekkal Lasaar, waroon na teg màndargay Yàlla ci liggéeyam ak ci waxam ne am na boppu Yàlla.” The Desire of Ages, 528, 529.

Kirist bi yàgg lu jiitu ndax mu dekkal Lasaar, te Lasaar du woon rekk “kéemaan gu gëna mag,” waaye dafa doon itam “sër bi” ci kaw liggéeyu Yàlla. Ci wàll wi, tektalu Yunus mooy tektal bi kenn rekk ñeel maas gi di njaaloo te bon. Am na solo lool ngir gis ne waxtuw jëfandikoo sër bi am na njàppandikoo gu wér te xóot. Ci wàll wi nuy wax, fa turu Piyeer soppeekkee, mooy xamal nu ne li dale booba Yesu tàmbalee feeñal ne dees na koo rey; waaye ci aaya bu mujj bi Mataa bind, mu ne: “Noonu mu sant ay taalibeem bu ñu wax kenn ne mooy Yesu Almasi bi.” Te ci aaya bi ci topp la mu bind ne: “Li dale booba Yesu tàmbalee won taalibeem ne war na dem Yerusalem, te sonn lu bare ci loxo mag ñi, ak saraxalekat yu mag yi, ak bindkat yi, te dees na koo rey, te ci ñetteelu bés ba dekkat.”

Wàll wi tàmbalee ak Yeesu di laaj nit ñi ki ñuy wax ne moom mooy kan, te gannaaw loolu mu teg ca topp benn laaj ci taalibe yi, di leen laaj ñoom it kan lañu ko jàppe ne mooy.

Bi Yeesu agsee ca wetu Sezaare Firilip, mu laaj na taalibeem ne: «Kan la nit ñi naan ne man, Doom-aadama, maa ngi doon?» Ñu tontu ko ne: «Am na ñuy wax ne yaa ngi doon Yaxya miy Sóob; ñeneen ne Ilyas; te ñeneen it ne Yereimiya, walla kenn ci yonent yi.» Mu ne leen: «Waaye yéen, kan ngeen wax ne maa ngi doon?» Macë 16:13–15.

Bi Piyeer tontu, mu wone ne Yeesu mooy Almasi bi te Doomu Yàlla ju Dund ji. Kàddu gi ñuy wax “Christ” mooy baat bu Gereg buy tekki baat bu Ebrë “Messiah.” Yeesu yokk na laaj bi ci kan la moom nekk, te mu jëbbal taalibe yi ci dëgg bi ne mooy Almasi bi, waaye ci saa si sax mu xamal leen ne buñu ko wax kenn. Dale ko ca jamono jooju, mu tàmbali a jàngale ne dina matal ñaar-fukk ak ñett waññ-a-fàttali yi ci ñetti xaaj yu mujj yi ci Macë, waaye ci lu waroon ne, dëgg yi jëm ci Almasi bi dañoo war a ubbeeku ndànk-ndànk, jéego bu jéego.

Dinanu ci topp waymark yu Mesiyaan yii ci mbind mi di ñëw.

Leeru Alfa bu ñetteelu malaaka bi

“Ci bëgg nañu tambali di sàmm Noppalu Kàddug Yàlla bi ci weer yi mujj ci atum 1846, te di ko jàngale ak aaray. Sama xel jëkk a woo ci Noppalu gi bi ma nekkee woon ci njëgsi ci New Bedford, Massachusetts, njàlbéen ci benn at mi. Foofa laa xammee Magg Joséph Bates, mi jëkk a jàpp ngëmug advent bi, te doon liggéeykat bu far ci mbir mi. Magg B. dafa doon sàmm Noppalu gi, te dafa taxawaloon soloom. Man nag, duma woon xam soloom, te dama yaakaaroon ne Magg B. juum la ci dencu ci ndigël bu ñeenteel bi gën a dencu ci des ñent fukk yi. Waaye Boroom bi jox na ma gis-gis ci bérab bu sell bi ci asamaan. Dañu ubbi kër Yàlla gi ci asamaan, te won nañu ma gaalu Yàlla gi, miñ muuru kaawam ak bëgg-baal bi. Ñaari malaaka taxawoon nañu, kenn ci beneen boppu gaal gi ak kenn ci beneen bopp, seeni laaf yi tasaaroo ci kaw bëgg-baal bi, te seen kanam jublu ci moom. Malaaka mi ànd ak man xamal na ma ne loolu moo mel ni mbooloom kuréelu asamaan gépp di xool ak ragal gu sell yoonu sell wi, wi baaraamu Yàlla bindoon. Yeesu yekkati na mbubbum gaal gi, te gis naa tabali doj yi, yi

ñu bindee Fukk Ndigël yi. Maa ngi tiit ba yéemu bi ma gisee ndigël bu ñeenteel bi nekk ci diggante bi sax ci fukki sàrt yi, te leer gu nooy wër ko. Malaaka mi ne: ‘Moom rekk moo doon benn ci fukk yi buy fésal Yàlla ju dund ji bind asamaan ak suuf ak lépp lu nekk ci seen biir. Bi ñu sampée fondamaŋu suuf si, foofa it lañu samp fondamaŋu Noppalu gi.’” Testimonies, volume 1, 75.

Leeru Omega bu ñetteelu malaaka bi

“Ñi bokk ak Yàlla, dañuy dox ci leeru Jantu Njubte. Duñu toroxal seen Ki leen jotee ci ngir soppi seen yoon kanam Yàlla. Leeru asamaan di leen weñ. Bu ñuy jëgë jaamujaarug jaar-jaaru addina sii, seen xam-xam ci Kirist ak ci waxi yonent yi jëm ci moom, dafay yokku lool. Ci gis-gisu Yàlla, ñoom am nañu njariñ ju amul kem; ndaxte bokk nañu benn ak Doomam. Ci ñoom, Kàddug Yàlla dafay neex te rafet ba ëpp. Gis nañu soloom. Dëgg mi dees na ko ubbi ci ñoom. Jàngale mbiral jëmmal gi sol na leer gu lewet. Gis nañu ne Mbind mi mooy caabi bi ubbiy bépp kumpa te fàggu bépp jafe-jafe. Ñi bañoon a nangu leer gi te dox ci leer gi, duñu man a xam kumpag ragal Yàlla, waaye ñi saggul a yëkkati bant bi te topp Yeesu, dinañu gis leer ci leeru Yàlla.” The Southern Watchman, April 4, 1905.